

Četrtek, 16. marec 2017

P8_TA(2017)0087

Ukrajinski politični zaporniki v Rusiji in razmere na Krimu**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. marca 2017 o ukrajinskih zapornikih v Rusiji in razmerah na Krimu (2017/2596(RSP))**

(2018/C 263/15)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju pridružitvenega sporazuma ter poglobljenega in celovitega prostotrgovinskega območja med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Ukrajino na drugi strani,
- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Rusiji in Ukrajini, zlasti tiste z dne 4. februarja 2016 o razmerah na področju človekovih pravic na Krimu, zlasti glede krimskih Tatarov ⁽¹⁾, ter z dne 12. maja 2016 o krimskih Tatarih ⁽²⁾, pa tudi resolucij o posebnih primerih Ukrajincev, ki so bili nezakonito pridržani v Rusiji, kot sta tisti z dne 30. aprila 2015 o primeru Nadje Savčenko ⁽³⁾ in z dne 10. septembra 2015 o Rusiji, zlasti primerih Estona Kohvera ⁽⁴⁾, Olega Sencova in Aleksandra Kolčenka ⁽⁵⁾,
- ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN št. 68/262 z dne 27. marca 2014 o ozemeljski celovitosti Ukrajine in resolucije generalne skupščine OZN št. 71/205 z dne 19. decembra 2016 o razmerah na področju človekovih pravic v Avtonomni republiki Krim in mestu Sevastopol (Ukrajina),
- ob upoštevanju Evropske konvencije o človekovih pravicah, Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah in Deklaracije OZN o pravicah avtohtonih ljudstev,
- ob upoštevanju ženevske konvencije o zaščiti civilnih oseb v času vojne,
- ob upoštevanju svežnja ukrepov za izvajanje sporazumov iz Minska, ki so bili sprejeti in podpisani 12. februarja 2015 v Minsku ter v celoti potrjeni z resolucijo varnostnega sveta OZN št. 2202 (2015) z dne 17. februarja 2015,
- ob upoštevanju sklepov Sveta o nadaljevanju sankcij proti Ruski federaciji v zvezi z nezakonito priključitvijo Krimskega polotoka,
- ob upoštevanju sodbe tako imenovanega krimskega vrhovnega sodišča z dne 26. aprila 2016, s katero je razsodilo, da je medžlis krimskih Tatarov ekstremistična organizacija in mu prepovedalo delovanje na Krimskem polotoku,
- ob upoštevanju členov 135(5) in 123(4) Poslovnika,

A. ker je marca 2017 tretja žalostna obletnica nezakonite ruske priključitve Krimskega polotoka;

B. ker je priključitev Krima Ruski federaciji nezakonita in v nasprotju z mednarodnim pravom ter evropskimi sporazumi, ki sta jih podpisali tako Ruska federacija kot Ukrajina, zlasti z ustanovno listino OZN, Helsinško sklepno listino, memorandumom iz Budimpešte in sporazumom o prijateljstvu, sodelovanju in partnerstvu med Ukrajino in Rusko federacijo iz leta 1997;

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0043.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0218.

⁽³⁾ UL C 346, 21.9.2016, str. 101.

⁽⁴⁾ Državljan Estonije.

⁽⁵⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0314.

Četrtek, 16. marec 2017

- C. ker so za zaščito državljanov in prebivalcev Krima v času priključitve odgovorne ruske oblasti, ki jih zastopajo dejanske oblasti, ki se nahajajo v regiji;
- D. ker so ruski organi kazenskega pregona po poročanju organizacij za človekove pravice in javnih virov iz političnih razlogov nezakonito preganjali vsaj 62 ukrajinskih državljanov, od katerih je 49 prebivalcev Krima; ker se je število ukrajinskih političnih zapornikov v Rusiji, kljub dobrodošli izpustitvi šestih Ukrajincev, v letu 2016 povečalo; ker je trenutno 17 ukrajinskih državljanov nezakonito pridržanih v Ruski federaciji, 15 pa na zasedenem Krimu; ker imajo separatistične sile, ki jih podpira Rusija, v ukrajinskih regijah Doneck in Lugansk za talce v grozljivih pogojih najmanj sto Ukrajincev;
- E. ker se je v več primerih poročalo o mučenju ter krutemu in poniževalnemu ravnanju; ker te obtožbe doslej niso bile primerno preiskane; ker so bila priznanja in podpora za lažne obremenilne dokaze pridobljena z mučenjem; ker so bili tarče tudi krimski odvetniki, ki tem ljudem nudijo pravno pomoč, in zagovorniki človekovih pravic, ki prijavijo primere prisilnih izginotij s političnim ozadjem na Krimu, pa tudi novinarji, ki poročajo o položaju krimskih Tatarov;
- F. ker se mnogi zaporniki in priporniki spoprijemajo s težkimi in nečloveškimi razmerami v zaporih, kar ogroža njihovo telesno in duševno zdravje; ker nekateri zaporniki potrebujejo nujno zdravstveno oskrbo in zdravljenje;
- G. ker je generalna skupščina OZN Rusijo 16. decembra 2016 označila za okupacijsko oblast in obsodila to, da je Ruska federacija začasno zasedla ozemlje Ukrajine – Avtonomno republiko Krim ter mesto Sevastopol – in ponovno potrdila, da te priključitve ne priznava;
- H. ker v skladu s členom 70 ženevske konvencije o zaščiti civilnih oseb v času vojne okupacijska oblast ne sme aretirati, preganjati ali obsoditi zaščitene osebe zaradi storjenih dejanj ali izraženih mnenj pred zasedbo; ker je Rusija v resoluciji generalne skupščine OZN prepoznana kot država, ki je okupacijska oblast, in mora kot takšna spoštovati obveznosti okupacijske oblasti, vključno z zaščito prebivalcev in državljanov Krima;
- I. ker je bila restriktivna ruska zakonodaja, ki ureja politične in državljanske pravice, razširjena na Krim, kar je privedlo do tega, da so bile drastično omejene svoboda zbiranja, izražanja, združevanja, dostopa do informacij in veroizpovedi, pojavila pa so se tudi verodostojna poročila o ustrahovanju, prisilnih izginotjih in mučenju;
- J. ker je približno 20 000 oseb s Krima notranje razseljenih v drugih regijah Ukrajine, medžlis krimskih Tatarov je bil prepovedan in razglašen za ekstremistično organizacijo, ukrajinske šole na Krimskem polotoku pa so bile zaprte;
- K. ker je Ukrajina 16. januarja 2017 vložila tožbo pred Meddržavnim sodiščem, s katero poskuša doseči, da bi Ruska federacija odgovarjala, ker podpira terorizem na vzhodu Ukrajine in diskriminira pripadnike ukrajinskega naroda in krimske Tatare na zasedenem Krimu;
1. podpira suverenost, neodvisnost, enotnost in ozemeljsko celovitost Ukrajine v njenih mednarodno priznanih mejah ter ponavlja, da obsoja nezakonito priključitev Avtonomne republike Krim in mesta Sevastopol Ruski federaciji; v celoti podpira nepopustljivo in trajno odločnost EU in njenih držav članic, da te priključitve ne priznajo, in omejevalne ukrepe, ki so jih sprejele v zvezi s tem;
  2. želi spomniti, da so se na Krimskem polotoku zelo poslabšale razmere na področju človekovih pravic, sistematični so postali kršenja svobode govora, zlorabe medijev in vsiljevanje ruskega državljanstva, na Krimu pa tudi niso zagotovljene temeljne človekove pravice in svoboščine;

Četrtek, 16. marec 2017

3. obsoja diskriminatorne politike, ki jih tako imenovane oblasti izvajajo zlasti zoper tatarsko narodnostno manjšino na Krimu, kršenje njihovih lastninskih pravic, vedno hujše ustrahovanje te skupnosti in drugih, ki nasprotujejo ruski priključitvi, ter pomanjkanje svobode izražanja in združevanja na polotoku;
4. poziva Rusijo, naj nemudoma izpusti vse ukrajinske državljane, ki so nezakonito in samovoljno pridržani v Rusiji in na začasno zasedenih ozemljih Ukrajine, ter naj zagotovi njihovo varno vrnitev, med njimi so Mikola Karpjuk, Stanislav Klih, Aleksander Kolčenko, Oleg Sencov, Aleksij Čirni, Aleksander Kostenko, Sergej Litvinov, Valentin Vigivski, Viktor Ščur, Andrej Kolomijec, Ruslan Zejtuljajev, Nuri Primov, Rustem Vajtov, Ferat Sajfuljajev, Ahtem Čijhoz, Mustafa Dehermendži, Ali Asanov, Inver Bekirov, Muslim Alijev, Vadim Siruk, Arsen Džeparov, Refat Alimov, Zevri Absejto, Remzi Memetov, Rustem Abiltarov, Enver Mamutov, Artur Panov, Evgenij Panov in Roman Susčenko ter zagovornik človekovih pravic Emir-Usein Kuku in drugi, ter naj vsem naštetim dovoli prosto potovati, tudi Mikoli Semenaju, ki je sodno preganjan zaradi svojega novinarskega dela za *Radio Free Europe/Radio Liberty*;
5. poudarja, da odločitev Ruske federacije z dne 21. marca 2014 o priključitvi Krima ostaja nezakonita, in odločno obsoja odločitev ruskih oblasti, ki je sledila, da vsem prebivalcem Krima dajo ruske potne liste;
6. želi spomniti Rusko federacijo, da jo kot okupacijsko oblast, ki dejansko nadzira Krim, zavezuje mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo človekovih pravic ter je obvezana zagotavljati varstvo človekovih pravic na polotoku, in poziva ruske oblasti, naj zagotovijo neoviran dostop na Krim za mednarodne institucije in neodvisne strokovnjake Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), OZN in Sveta Evrope, pa tudi za vse nevladne organizacije za človekove pravice ali medijske hiše, ki želijo obiskati Krim ter oceniti tamkajšnje razmere in o njih poročati; poziva ukrajinske oblasti, naj poenostavijo postopek, po katerem se tujim novinarjem, zagovornikom človekovih pravic in pravnikom dovoli dostop do polotoka;
7. meni, da so bile krimskim Tatarom s tem, ko je bilo prepovedano delovanje medžlisa, hudo kršene pravice, in ponovno odločno poziva k takojšnjemu preklicu odločitve o tem in odpravi njenih posledic; obžaluje pravno preganjanje in grožnje z aretacijo voditeljev medžlisa, med drugim članu ukrajinske vrhovne rade in nominirancu za nagrado Saharova Mustafi Džemilevu ter Refatu Čubarovu, ki je tudi predsednik medžlisa;
8. poudarja, da se zdi, da so glavna tarča represije krimski Tataři kot staroselsko ljudstvo na polotoku in njihova kulturna dediščina; poziva, naj se mednarodnim institucijam in neodvisnim strokovnjakom iz OVSE, OZN in Sveta Evrope dovoli neomejen dostop do Krima;
9. želi ruske oblasti spomniti, da je Rusija, kljub nezakonnosti priključitve Krima, dejansko v celoti odgovorna za vzdrževanje pravnega reda na Krimu in za zaščito krimskih državljanov pred samovoljnimi sodnimi ali upravnimi ukrepi;
10. izraža resno zaskrbljenost zaradi številnih verodostojnih poročil o primerih izginotja, mučenja in sistematičnega ustrahovanja lokalnih državljanov, ki nasprotujejo priključitvi Krima, in poziva Rusijo, naj takoj preneha s preganjanjem, učinkovito preišče vse primere kršitev človekovih pravic, vključno s prisilnimi izginotji, samovoljnimi pridržanji, mučenjem zapornikov in grdim ravnanjem z njimi, ter naj spoštuje temeljne pravice vseh prebivalcev, tudi svobodo izražanja, veroizpovedi ali prepričanja ter združevanja in pravico do mirroljubnega zbiranja; poziva, naj se takoj preiščejo vsa izginotja in ugrabitve v času zasedbe Krima, vključno s primerom Ervina Ibragimova;
11. spominja, da je v skladu z rusko zakonodajo ruski pravosodni sistem pristojen le za kazniva dejanja, storjena na ozemlju Rusije; obžaluje, da so ruski organi pregona sprožili več kazenskih postopkov v zvezi z dejanji na ozemljih Ukrajine in Krima, storjenimi pred njegovo priključitvijo;
12. pozdravlja nedaven obisk ukrajinske ombudsmanke na Krimu, da bi se srečala z zaporniki; obžaluje, da se ji ni bilo dovoljeno srečati z vsemi zaporniki, in izraža upanje, da ji bo med prihodnjimi obiski omogočen neoviran dostop do ukrajinskih zapornikov na Krimu, pa tudi do zapornikov, ki so bili premeščeni v Rusko federacijo;

Četrtek, 16. marec 2017

13. poziva, naj se OVSE in drugim mednarodnim opazovalcem človekovih pravic ter vsem humanitarnim akterjem omogoči neomejen, varen in neoviran dostop do Krimskega polotoka ter da se vzpostavijo neodvisni mehanizmi spremljanja in po potrebi zagotavlja humanitarna in pravna pomoč; podpira pobude pod vodstvom Ukrajine, da bi ta vprašanja obravnavala Svet za človekove pravice in generalna skupščina; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in delegacijo EU v Rusiji, naj pozorno spremljata sojenja ukrajinskim političnim zapornikom in poročata o ravnanju z njimi v priporu; izraža zaskrbljenost zaradi poročil o uporabi kazenskega psihiatričnega zdravljenja; pričakuje, da bodo delegacija EU, ESZD in veleposlaništva držav članic pozorno spremljali pravne postopke zoper ukrajinske državljane v Rusiji ter poskušali stopiti v stik z njimi pred in med njihovimi sojenji ter po tem;
14. obsoja prevladujočo prakso premeščanja priprtih v oddaljene ruske regije, saj to močno ovira njihove stike z družinami in organizacijami za varstvo človekovih pravic; poudarja, da je takšno postopanje v nasprotju z veljavno rusko zakonodajo, zlasti s členom 73 zakonika o izvrševanju kazenskopravnih ukrepov, ki določa, da bi se morale kazni izvrševati v regiji prebivališča obsojenega oziroma v regiji, v kateri je sodišče izreklo sodbo; obsoja prakso odrekanja konzularnih obiskov pri priprtih osebah in poziva oblasti, naj takšne obiske dovolijo brez pogojevanja; poziva, naj se Mednarodnemu odboru Rdečega križa omogoči dostop do zaporov na zasedenih ozemljih in naj se spoštuje pravica priprtih do rednih stikov s svojimi družinami in prijatelji, tako z dopisovanjem kot z obiski;
15. ravno tako poudarja, da mora Ukrajina zagotoviti varstvo pravic in zadovoljevanje potreb razseljenih ukrajinskih državljanov, vključno z njihovo volilno pravico ter popolno pravno in upravo zaščito v njihovi državi;
16. pozdravlja odločitev predsedstva ruskega vrhovnega sodišča z dne 22. februarja 2017, da zadrži obsodbo Ildaja Dadina zaradi sodelovanja pri več nedovoljenih demonstracijah, tudi proti vojni Rusije z Ukrajino, in odredi njegovo izpustitev po resoluciji Parlamenta z dne 24. novembra 2016 ⁽¹⁾, v katerih ga zagovarja;
17. poziva posebnega predstavnika Evropske unije za človekove pravice, naj bo stalno osredotočen na razmere na področju človekovih pravic na Krimskem polotoku; poudarja, da mora Evropska unija na splošno igrati vidnejšo, učinkovitejšo in proaktivnejšo vlogo pri spodbujanju trajne mirne rešitve;
18. poziva EU, naj podpira ukrajinske medijske projekte in medijske projekte krimskih Tatarov za Krim, pa tudi tiste, za katere sta pobudo dala Evropska ustanova za demokracijo in *Radio Free Europe/Radio Liberty*, ter zaščito šol in drugih pobud Ukrajincev in krimskih Tatarov, da bi se zaščitila njihova kulturna dediščina;
19. poziva k uvedbi dodatnih omejevalnih ukrepov za posameznike, ki so odgovorni za hude kršitve človekovih pravic, vključno z zamrznitvijo njihovega premoženja v bankah v EU;
20. poziva vse strani, naj v celoti izvajajo določbe sporazuma iz Minska, vključno s prenehanjem vojaških dejavnosti v Donbasu in izmenjavo talcev, ter naj nemudoma izpustijo in vrnejo vse ujetnike; opozarja, da ruska vlada v zvezi s tem nosi posebno odgovornost;
21. zahteva, naj se preuči možnost vzpostavitve mednarodnega okvira za pogajanja, ki bi omogočal razpravo o tem, da se konča zasedba Krima, v tem okviru bi sodelovala EU, temeljil pa bi na mednarodnem humanitarnem pravu, človekovih pravicah in mednarodnih načelih;
22. poziva Svet, naj poišče način, da bi podprl Ukrajino v tožbi pred Meddržavnim sodiščem, s katero poskuša doseči, da bi Ruska federacija odgovarjala, ker podpira terorizem na vzhodu Ukrajine in diskriminacijo Ukrajinskega naroda in krimskih Tatarov na zasedenem Krimu;
23. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, državam članicam, predsedniku Ukrajine, vladama in parlamentoma Ukrajine in Ruske federacije ter parlamentarnima skupščinama Sveta Evrope in Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi.

⁽¹⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0446.